

Zpráva o činnosti státního zastupitelství za uplynulý rok potvrzuje nárůst kriminality

23.6.2023 - Petr Malý | Nejvyšší státní zastupitelství

Po několikaletém trendu klesající kriminality čelí orgány činné v trestním řízení výraznému nárůstu registrovaných trestných činů. Během uplynulého roku zaznamenaly o 28 tisíc případů více ve srovnání s předešlým rokem 2021, tedy téměř 17% navýšení. Vývoj kriminality a s tím související agendu státních zástupců podrobně mapuje Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2022, kterou zpracovalo a aktuálně zveřejňuje Nejvyšší státní zastupitelství.

Část základních statistických údajů týkajících se roku 2022 přitom Nejvyšší státní zastupitelství zveřejnilo už v tiskové zprávě ze 16. března 2023, kdy s těmito fakty seznámilo také poslance ústavně-právního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Z hlediska vývoje registrované kriminality byla v loňském roce klíčovou událostí ruská agrese proti Ukrajině. Dopady tohoto aktu se promítly do různých oblastí vnitřní bezpečnosti včetně kriminality. Ruská agrese vedla k prohloubení polarizace společnosti a nárůstu napětí, mj. ovlivněnému i oživením dezinformační scény. Vliv na růst kriminality mělo úplné rozvolnění protiepidemických opatření, ale i pokles životní úrovně obyvatelstva. V souvislosti s probíhající válkou se objevily případy trestných činů reagujících neadekvátně na vzniklou situaci hanlivými příspěvky na sociálních sítích, útočícími proti Ukrajincům nebo naopak proti Rusům. Stav registrované kriminality ovlivnil rovněž nárůst počtu cizinců v důsledku uprchlické vlny vyvolané válečným konfliktem na Ukrajině a významně stoupající počet případů tranzitní nelegální migrace přes území České republiky.

Struktura kriminality i přes některá specifika spojená s událostmi v roce 2022 zůstala zásadně shodná jako v předcházejících letech. Nejčtenějším stíhaným trestným činem zůstává krádež, téměř 31 % celkové kriminality připadá na trestné činy v dopravě.

Skladba trestné činnosti podle nejčastějších právních kvalifikací
(počty zahájených trestních stíhání a zkrácených přípravných řízení v roce 2022)

Nejvýraznějším trendem roku 2022 je exponenciální nárůst kybernetické kriminality, resp. trestné činnosti páchané prostřednictvím internetu a jiných sítí. Pokračoval masivní přesun ilegálních aktivit do virtuální oblasti, a to zejména u majetkové a hospodářské kriminality, v oblasti mravnostní trestné činnosti, kriminality páchané na dětech a trestné činnosti páchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek. Podle údajů ze Zprávy o stavu vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku za rok 2022 **stoupl počet trestných činů spáchaných v kyberprostoru o téměř 95 %** (z 9 518 trestných činů zaznamenaných v roce 2021 na 18 554 trestných činů), a představuje tak již 10,2 % celkové registrované kriminality. Za účelem **zefektivnění boje** proti kybernetické kriminalitě **nejvyšší státní zástupce počátkem roku 2022 schválil novou koncepci rozvoje schopností státních zástupců**, jejímž cílem je vytvořit ucelený systém vzdělávání odborníků na oblast kyberkriminality. V rámci této koncepce byla s účinností od 1. 1. 2023 vytvořena **sít státních zástupců specializovaných na kybernetickou trestnou činnost a trestnou činnost v kybernetickém prostoru.**

Počty násilných trestných činů dlouhodobě stagnují, přesto lze na základě údajů z policejních statistik v roce 2023 předpokládat podstatný nárůst počtu závažných trestných činů. V uplynulém roce také přibýlo případů domácího násilí mezi blízkými osobami; 610 stíhaných případů představuje

v meziročním srovnání zvýšení o 100.

O dlouhodobě kvalitní práci státních zástupců v celkovém měřítku svědčí i **nízký podíl soudem zproštěných věcí**, který se poslední čtyři roky pohybuje pod hranicí 5 % (v poměru k počtu v daném roce podaných obžalob). V loňském roce činil tento podíl **4,3 %**. Naprostá většina obžalob podaných státními zástupci tedy vyústí v odsuzující rozhodnutí soudu.

Nejvyšší státní zastupitelství také analyzuje podíl státních zástupců při výkonu dozoru nad zákonností jednotlivých trestních řízení na celkové délce řízení, zejména pak na průběhu přípravného řízení. Ze souhrnných údajů vyplývá, že celkem **80 %** všech trestních spisů vyřídili státní zástupci ve lhůtě **do dvou týdnů. Do jednoho měsíce** pak bylo státními zástupci vyřízeno celkem **91,34 %** věcí. Jen u méně než 9 % věcí tak doba vyřízení u státního zástupce přesáhla lhůtu jednoho měsíce. V podstatně delších lhůtách byla státními zástupci vyřízena jen velmi malá část věcí.

Zprávu o činnosti státního zastupitelství každoročně ze zákona předkládá nejvyšší státní zástupce vládě prostřednictvím ministra spravedlnosti. Nejvyšší státní zastupitelství také pravidelně kompletní text zprávy včetně tabulkové části a dalších příloh zveřejňuje na webových stránkách.

<https://verejnazaloba.cz/nsz/zprava-o-cinnosti-statniho-zastupitelstvi-za-uplynuly-rok-potvrzuje-narust-kriminality>